

Det kan tenkes at den kan få betydning for fremstilling av mindre kvanta bensin i krisesituasjon. Derimot gjør vi visstnok rettere i heller å bruke løvved enn torv til direkte bilbrensel.

Det kan bli tale om å anvende torvgass i enkelte av våre verkstedsindustrier, i hvert fall som kriseforanstaltning.

Den burde kunne få betydning som torvkoks i metallurgien.

Mosetorvens anvendelse fremgår av hva jeg nevnte i innledningen.

Denne krigens tid bør lære oss at vi for å trygge vår tilværelse på alle felter så meget som råd er, må bli så selvhjulpne at vi kan stå for en blokade. Forrige verdenskrig var ikke tilstrekkelig til å lære oss dette, i hvert fall ikke på brenselområdet. La oss nå håpe at vi kan få et målbevisst arbeid i gang, med den støtte dette trenger, for å få en permanent torvproduksjon som i krisetider kan økes slik at vi sammen med vannkraften og skogen kan skaffe oss det vi skal anvende til varme uten å gå sjøveien. Torvproduksjonen bør være et viktig ledd i arbeidet for vår selvforsyning. Vil vi målet, har vi midlene.

Diskusjon:

Direktør W. Gulbrandsen kom med et lengere innlegg, vesentlig om den fyingstekniske side ved brenntorven. Vi gjengir innlegget i sin helhet etter herr Gulbrandsens manuskript:

«Vi har lenge vært oppmerksom på brenntorven og de muligheter denne byr som anvendbart brensel og det eksisterende husbruk utover landet, som stort sett må sies å være lite egnbare. Der burde på dette område forlengst være skredet inn, så anvendbare typer av ovner, riktig utstyrt for torvbrensel, var mer påaktet enn de er. Dette er felles både for torv og ved.

De kretser utenom myrselskapet som har arbeidet med øket torvproduksjon har fortsatt vært uoppmerksom på de oven eksisterende forhold med hensyn til utnyttelse av brennverdier. Den produserende part og de som har hatt interesse av denne side av saken har i sin propaganda for øket bruk og produksjon av torv tatt lite eller intet hensyn til de fyingstekniske sider og synes å være uvitende om store og virkelige gjennomførbare avsetningsmuligheter for brenntorv. Jeg skal her få presisere: At den fyingstekniske side er like viktig som den produksjonsmessige. Det er de fyingstekniske krav som regulerer brenntorvproduksjonens art.

De erfaringer som man høstet under den forrige verdenskrig og som ledet til at brenntorven på grunn av manglende fyingstekniske hensyn kom i miskreditt er altså glemte. Historien gjentar seg, så vi

som daglig arbeider på å bringe saken inn i det rette spor, oppnår den skuffelse at der i radioforedrag i år fortsatt tales om bruk av brenntorv eller også torvbriketter, uten at der med et ord nevnes at der samtidig bør treffes forholdsregler med hensyn til primær- og sekundærluft og andre forhold som er særegne for torvfyring, som flyveaske, gjør i aske, røk, lukt etc. etc. Det var bare å bruke torv til alle formål og i ildsteder av enhver art, og alt ville bli såre godt. Dette kan være vel og bra, men medaljen har sin bakside, nemlig den: en gang anvendt med slett eller mindre godt resultat, så en gang for alle «slutt».

Ingeniør Aage Erichsen tok heldigvis kort tid etter til orde i radioen og kom i forbindelse med vedfyring inn på forholdene med primær- og sekundærluft, ildsteder etc. og de forholdsregler som bør treffes i alminnelig husbruk. Jeg tør håpe at et ytterligere foredrag for sentralvarmeanlegg også vil komme og at ingeniør Erichsen vil få tilstrekkelig tid til å ruske litt opp i glemte forhold etc.

Jeg skal her få behandle det virkelige marked for en øket brenntorvproduksjon. Jeg presiserer ordet øket. Forut herfor må jeg og komme med den bemerkning at de som bruker brenntorv — og da især i byhusholdninger — ikke må, som det virkelig ofte skjer, rense sine ildsteder på den måte at peisspjell eller ovnsdører settes åpne samtidig med vinduer og at der derpå rotes godt i asken for å få mest mulig av denne til å hvirvle opp gjennom skorsteinen. En enkel måte, men under visse forhold ikke særlig behagelig for omgivelsene.

Den foreliggende situasjon på brenselmarkedet har brakt spørsmålet om det nasjonale brensel — ved og torv — i forgrunnen. Jeg vil her som min og utvilsomt de innviedes erfaring få presisere at bruk av ved, når først forhånden, er langt mer formålstjenlig for alminnelig husbruk i byer enn torv, og at det samme gjør seg gjeldende for håndfyrte kjeler i sentralvarmeanlegg. Torv anvendt i alminnelige forhåndenværende sentralvarmekjeler lar seg ikke forsere i samme målestokk som med ved, og man oppnår derfor ikke den tilstrekkelige varme i selv mindre skarpe kuldeperioder. Hvorledes en skal bruke ved og hvilke forholdsregler en skal treffe herfor, hører ikke inn under dette mitt innlegg, men det jeg vil ha fram, og hvis mulig så det kan ljome langt utenfor denne sal, er:

Vi har i våre byer og oppland innstallert så mange egnbare skruestokere for alminnelig kullfyring at man — om der i disse anlegg ble brukt $\frac{1}{2}$ -part knust brenntorv og $\frac{1}{2}$ -part kull i den tid det lar seg gjøre, så vil det torvkonsum disse anlegg alene ville ha, være så stort at man ikke kan tenke seg muligheten av tilnærmedesvis å kunne tilfredsstille behovet. Et tilsvarende kvantum fast brensel ville da komme andre til gode.

Fremgangsmåten i anvendelse er som fot i hose, og stokerne kan

for de flestes vedkommende tas i bruk uten inngrep. Men oppnår at torven kommer til sin rett og at:

1. Fyringen blir praktisk og lettvinnt for betjeningen.
2. Forbrenningen skjer lukt- og røkfritt.
3. Forbrenningen foregår uten utvikling av tjære og flyveaske.
4. Torvens aske sintres og tilstopper ikke kjelens elementer.

Vi står her overfor en sikker fyringsmetode, som for torvens vedkommende i motsetning til andre metoder må betegnes som røk- og luktfri. Torv anvendt på denne måte vil derfor utvilsomt bli hilst med glede av myndigheter som har med røk- og luktplage å gjøre. Meg bekjent er vedkommende myndigheter oppmerksomme på forholdene og vil nok i påkommende tilfelle la høre fra seg. Vi har derfor grunn til å vise all forsiktighet med den måte som torven introduseres på.

Det har tidligere vært talt om produksjon og atter produksjon og samtidig hermed introduksjon av brenntorven, men der har aldri vært tale om å blande knust torv i stokerkullene. Jeg er fullt oppmerksom på at dette kan være mot visse interesser, men som stillingen er i dag kan saken lett nok gjennomføres. Jeg fremsetter denne tanke:

Besitterne av kullstokere slutter seg sammen og garanterer torvprodusenten hans produksjon til lønnsom pris, og vi behøver fremover ikke å tenke på avsetning eller vanskeligheter ved forbrenningen. Vi er enn videre, når torven anvendes på denne måte, ikke avhengig av den tørrhetsgrad som er nødvendig for husbruk eller bruk i alminnelig håndfyrte kjeler.

Torven hører til i kullstokeranlegg, og for disse kan der om situasjonen utvikler seg til det verre ikke skaffes nok torv.

De fyringstekniske behov til den produksjon som i dag er mest aktuell gjelder presset eller brikettert sams torv som kan knuses til stykker på opptil 35 mm størrelse, men vi er aldri blitt spurt om våre krav og vår mening og har heller aldri oppnådd å bli tatt med på råd. Jeg forstår ikke hvorfor, men kom vi til det resultat at ledende kretser måtte ha funnet ut noe «forskrekkelig» fint noe som skulle overraske oss som virkelig drev med fyring av torv, og er det så — vel, så meget bedre; men den vei som jeg her har påvist er i alle tilfelle gjennomførbar, økonomisk, praktisk, fyringsteknisk korrekt og ideell, og representerer samtidig et krav om volumproduksjon som neppe kan tilfredsstilles i nærmeste framtid.

Jeg håper at dette innlegg vil vekke tilsiktet ettertanke hos rette vedkommende. Der må handles hånd i hånd i torvsaken, så den kan bringes fram i et riktig og varig spor i landets og sakens interesse.»

I diskusjonen for øvrig deltok skogdirektøren, myrselskapets formann og sekretær og foredragsholderen.